

Încheiere - Amânare inițială a pronunțării din 18.01.2024, cod RJ 595575824
(<https://rejust.ro/juris/595575824>)

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL #####
SECȚIA PENALĂ

DOSAR NR.####/338/2022

Î N C H E I E R E

Ședința publică din data de 18 ianuarie 2024

Instanța constituită din:

Completul de judecată AJ3-2018:

Președinte: ##### – judecător

Judecător : #####

Grefier: #####

Cu participarea reprezentantului Ministerului ##### – procuror ##### – din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel #####

Pe rol fiind soluționarea apelului formulat de PARCHETUL DE PE LÂNGĂ JUDECĂTORIA ##### împotriva sentinței penale nr. ###/S din 29 iunie 2023 pronunțată de Judecătoria ##### în dosarul penal nr. ####/338/2022.

Dezbaterile în cauza de față s-au desfășurat în conformitate cu dispozițiile art. 369 Cod procedură penală, în sensul că toate afirmațiile, întrebările și susținerile celor prezenți, inclusiv cele ale președintelui completului de judecată, au fost înregistrate cu mijloace tehnice audio.

La apelul nominal făcut în ședința publică se prezintă intimatului inculpat #####, asistat de apărător ales-avocat #####.

Procedura îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare.

Avocat ales ##### depune la dosarul cauzei împuternicirea avocațială nr. 15 emisă în data de 18 ianuarie 2024, în baza contractului de asistență juridică încheiat cu intimatul inculpat #####, pentru asistarea/reprezentarea acestuia în fața Curții de Apel ##### în dosarul penal nr. ####/338/2022.

Întrebat fiind, intimatul inculpat ##### precizează că dorește să-i fie comunicată hotărârea la cabinetul apărătorului său.

La interpelarea instanței, participanții procesuali susțin că nu au chestiuni prealabile de formulat în cauză.

Instanța acordă cuvântul reprezentantului Ministerului ##### în susținerea cererii de sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție în procedura prevăzută de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, în vederea interpretării unei chestiuni de drept.

Reprezentatul Ministerului #####, având cuvântul, arată că astfel cum a menționat și la termenul de judecată din data de 24.11.2023, parchetul consideră că este necesar pentru lămurirea cauzei sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție pentru lămurirea următoarei chestiuni de drept:

”Dacă în cazul infracțiunii prevăzută de art. 336 alin. 2 din Codul penal, pentru realizarea laturii obiective (elementul material) al infracțiunii este suficient să se constate prezența în sânge ori în urină a substanței psihoactive, indiferent de valoarea acesteia, influența acesteia asupra capacității de a conduce prezumându-se, raportat la efectul acestor substanțe asupra sistemului nervos central sau suplimentar ca element esențial al laturii obiective trebuie dovedit, prin orice mijloc de probă, influențarea capacității de a conduce”.

Consideră că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 Cod procedură penală și de asemenea cu privire la fondul problemei de drept întrebarea o apreciază ca fiind admisibilă. În fapt, inculpatul a fost trimis în judecată prin rechizitoriul Parchetului de lângă Judecătoria ##### pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, constatându-se cu ocazia depistării sale că avea în sânge și ulterior a fost confirmat printr-un buletin de analiză toxicologică compușii activi de la cocaină. Ulterior, s-a întocmit un raport de expertiză medico-legală, și deși s-a confirmat existența acestei substanțe, s-a considerat că raportat la acea valoare, inculpatul nu s-ar afla sub influența substanțelor psihoactive.

Pentru a formula aceste concluzii, parchetul a avut în vedere practica Curții de Apel în mai multe cauze, potrivit căreia unele instanțe au dispus condamnarea inculpatului, chiar dacă s-a stabilit că inculpatul nu era sub influența sau dacă a existat un dubiu cu privire la influența acestor substanțe, iar în alte cazuri s-a dispus achitarea inculpatului în aceeași situație sau s-a dispus condamnarea inculpatului fără să existe un raport de expertiză medico-legal. Prin urmare, această problemă pe fond este dificilă și a născut soluții divergente.

De asemenea, a avut în vedere și practica Curții Constituționale, atunci când a analizat constituționalitatea acestui articol. Curtea Constituțională a considerat că ori de câte ori aceste substanțe psihoactive sunt ingerate, influențează sistemul nervos central, chiar dacă nu există semne exterioare.

Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție, în recursurile în casație, a considerat că este suficient să se constate prezența substanțelor psihoactive, compușii activi din substanțele în sânge, fără să fie necesar să fie dovedită influența asupra sistemului nervos central.

Din expunerea acestei situații și din practica depusă la dosar se constată, pe de o parte, concluziile rapoartelor de expertiză au în vedere dozarea științifică a substanței active din sânge, iar pe de altă parte, acele concluzii privind influențarea capacității de a conduce au în vedere cele constatate de asistentul sau de medicul cu ocazia recoltării probelor biologice. Ceea ce parchetul consideră că este o probă subiectivă și ține de fiecare unitate spitalicească.

În aceste condiții, consideră că trebuie să intervină Înalta Curte de Casație și Justiție să lămurească această chestiune de drept-dacă dovedirea acestui element esențial al laturii obiective, trebuie făcut pe parcursul procesului penal de către organele judiciare sau este suficient să se constate prezența în sânge a substanței psihoactive.

Instanța acordă cuvântul intimatului inculpat, prin apărător, asupra îndeplinirii condițiilor de admisibilitate în ceea ce privește cererea de sesizare a Înaltei Curții de Casație și Justiție, cât și cu privire la punctului de vedere pe care îl formulează în ceea ce privește chestiunea de drept care este solicitată a fi interpretată în prezenta cauză.

Încheiere - Amânare inițială a pronunțării din 18.01.2024, cod RJ 595575824
(<https://rejust.ro/juris/595575824>)

Avocat ales #####, având cuvântul, arată că, privind în ansamblu solicitarea formulată de reprezentantul Ministerului #####, rezultă că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate.

Însă apărarea apreciază că nu suntem în situația unei chestiuni de drept atât de dificilă încât să avem nevoie ca Înalta Curte de Casație și Justiție să ne spună cum anume să interpretăm textul de lege. Apărarea susține că din toate cele invocate de către reprezentantul Ministerului ##### se desprinde concluzia clară că situația premisa infracțiunii prevăzută de art. 336 alin. 2 Cod penal este consumul de substanțe psihoactive, iar elementul material este reprezentat de conducerea unui vehicul de către o persoană care se află sub influența acestor substanțe. Existența acestei situații- premisa consumului anterior de substanțe psihoactive, chiar dacă este clară, nu poate echivala, din punctul său de vedere, cu concluzia că subiectul activ se mai află la momentul depistării, la momentul conducerii pe drumurile publice, sub influența acestor substanțe psihoactive. Din actele de la dosarul cauzei rezultă clar aceste aspecte, motiv pentru care apreciază că nu se mai impune sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție.

C U R T E A

Având în vedere lipsa de timp pentru deliberare, urmează a se stabili termen de pronunțare asupra cererii de sesizare a Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, formulată în cauză de Ministerul #####, astfel că,

D I S P U N E

Stabilește pronunțarea asupra cererii de sesizare a Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept la data de 2 februarie 2024.

Pronunțată în ședință publică azi, 18 ianuarie 2024.

Președinte,
#####

Grefier,
#####

Încheiere - Amânare ulterioară a pronunțării din 02.02.2024, cod RJ 4e88d869e
(<https://rejusr.ro/juris/4e88d869e>)

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL #####
SECȚIA PENALĂ

Dosar nr. ####/338/2022

Î N C H E I E R E
Ședința publică din 2 februarie 2024
Instanța constituită din:
- Complet de judecată AJ3-2018:
Președinte –##### - judecător
Judecător – #####

- Grefier – #####

Cu participarea reprezentantului Ministerului ##### – procuror ##### – din
cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel #####

C U R T E A

Având în vedere lipsa de timp pentru deliberare, urmează a amâna pronunțarea cauzei, sens
în care,

D I S P U N E

Amână pronunțarea cauzei pentru data de 16 februarie 2024.
Pronunțată în ședință publică azi, 2 februarie 2024.

Președinte,
#####

Grefier,
#####

Încheiere - Suspendare din 16.02.2024, cod RJ 595575894
(<https://rejust.ro/juris/595575894>)

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL #####
SECȚIA PENALĂ

Dosar nr. ####/338/2022

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 16 februarie 2024

Instanța constituită din:

Complet de judecată AJ3 – 2018:

Președinte: #####

Judecător: #####

Grefier: #####

Cu participarea reprezentantului Ministerului ##### – procuror ##### – din
cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel #####-

Pentru astăzi a fost amânată pronunțarea în privința sesizării Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei Hotărâri prealabile prin care să se lămurească aspectul invocat în dosarul penal nr.####/338/2022, aflat pe rolul Curții de Apel #####, având ca obiect soluționarea apelului declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria ##### împotriva sentinței penale nr. ### din data de 29 iunie 2023 pronunțată de Judecătoria #####.

Dezbaterile în cauza penală de față au avut loc în ședința publică din data de 18 ianuarie 2024, când participanții au pus concluzii în sensul celor consemnate în încheierea de ședință din acea dată, care face parte integrantă din prezenta încheiere, iar instanța, în vederea deliberării, în temeiul dispozițiilor art. 391 Cod procedură penală, a stabilit pronunțarea pentru data de 02 februarie 2024, apoi a amânat pentru data de 16 februarie 2024, când.

CURTEA,

Deliberând cu privire la sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, reține următoarele:

A.Obiectul cauzei

Prin rechizitoriul nr. ###/P/2021 emis la data de 10.08.2022 de către Parchetului de pe lângă Judecătoria #####, înregistrat pe rolul Judecătoriei ##### sub nr. ####/338/2022, a fost trimis în judecată, în stare de libertate, inculpatul #####, pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe prevăzute de art. 336 alin. 2 din Codul penal, reținându-se, în esență, că, faptul că în data de 13.04.2021, în jurul orei 17:40, inculpatul a condus autoturismul marca Mercedes Benz, cu numărul de înmatriculare ##### pe str. ##### din Stațiunea #####, în timp ce se afla sub influența substanțelor psihoactive.

Potrivit buletinului de analiză toxicologică nr. #####/2021 din data de 18.08.2021 întocmit de INML "##### București, în probele biologice recoltate de la inculpatul ##### au fost evidențiate în ser: bezoilecgonina 0,013 µg/ml, urina: pozitiv pentru cocaina, negativ cu excepția cocainei (metoda de lucru GCMS).

Ulterior s-a dispus efectuarea unei expertize medico-legale, iar potrivit concluziilor raportului de expertiză medico-legală A1#####, la data și ora depistării în trafic inculpatul ##### nu se afla sub influența substanțelor psihoactive, cu afectarea capacității de a conduce autovehicule pe drumurile publice în sensul prevederilor art.336 alin. 2 CP.

Prin sentința nr.### din 29.06.2023 a Judecătorei ##### s-a dispus:

În baza art. 396 alin. 5 din Codul de procedură penală, raportat la art. 16 alin. 1, lit. b), teza I din Codul de procedură penală, achită pe inculpatul ##### de sub acuzația de conducere a unui autovehicul pe drumurile publice de către o persoană aflată sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. 2 din Codul penal, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

Pentru a dispune astfel, prima instanță a avut în vedere următoarele:

„În cauza dedusă judecării, raportul de expertiză medico-legală a concluzionat argumentat că, având în vedere rezultatul determinărilor toxicologice și al examenului clinic, inculpatul nu se afla sub influența substanțelor psihoactive. S-a arătat că această concluzie se sprijină pe valoarea scăzută a metabolitului cocainei depistat în sânge, coroborată cu datele din literatura de specialitate, precum și rezultatul examinării clinice, care nu a constatat niciun element patologic specific consumului recent de cocaină.

Instanța reține că expertiza întocmită în cauză a avut tocmai rolul de a stabili dacă substanța descoperită în corpul inculpatului a fost de natură să influențeze comportamentul acestuia de o manieră prin care îi diminua inculpatului capacitatea de a conduce autovehicule pe drumurile publice, din moment ce consumul de substanță psihoactivă era confirmat prin buletinul de analiză toxicologică.

Or, această probă a stabilit, bazându-se și pe rezultatul acestui buletin, și pe cele constatate cu ocazia examenului clinic, că inculpatul nu se afla sub influența substanțelor psihoactive.

În atare condiții, instanța consideră deci că există un dubiu cu privire la faptul probator al conducerii autovehiculului de către inculpatul aflat sub influența substanței psihoactive și anume asupra tezei din art. 336 alin. 2 Cod penal, dubiul fiind generat de opinia medico-legală sprijinită de examenul clinic; că inculpatul a fost expus la această substanță, însă nu se afla sub influența acesteia la momentul conducerii autovehiculului”.

Împotriva acestei sentințe penale a formulat apel, în termenul legal, Parchetul de pe lângă Judecătoria #####.

În dezvoltarea motivelor de apel, Ministerul ##### a susținut că achitarea inculpatului este netemeinică, întrucât în cauză sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 336 alin.2 din Codul penal, raportat la împrejurarea că legiuitorul a înțeles să incrimineze orice acțiune de conducere a unui vehicul pe drumurile publice ulterior consumului de substanțe psihoactive, indiferent de valoarea rezultată în urma analizei de laborator și indiferent de datele examenului clinic sau de concluziile expertizei medico-legale.

B. Expunerea pe scurt a chestiunii de drept

La termenul de judecată din 18.01.2024, Curtea a pus în discuție, cererea formulată de reprezentantul Ministerului ##### având ca obiect sesizarea Înaltei Curții Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

” Dacă în cazul infracțiunii de conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, prevăzută de art. 336 alin.2 din Codul penal,

pentru realizarea laturii obiective (elementul material) a infracțiunii este suficient să se constate prezența în sânge ori în urină a substanței psihoactive, indiferent de valoarea acesteia, influența asupra capacității de a conduce prezumându-se, raportat la efectul acesteia asupra proceselor cognitive, astfel cum rezultă din studiile medicale, ori suplimentar ca element esențial al laturii obiective trebuie dovedit, prin orice mijloc de probă, influențarea capacității de a conduce”.

C.Examenul de admisibilitate a sesizării

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală: "Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curții de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta ##### de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curții de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată."

Din cuprinsul prevederilor legale care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile rezultă următoarele condiții de admisibilitate a sesizării, care trebuie îndeplinite cumulativ:

- chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății, în fața unui complet de judecată al Înaltei Curții de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

- chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele;

- chestiunea de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;

- chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Examinând îndeplinirea acestor condiții, Curtea apreciază că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de lege privind sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

Astfel, în analiza primei condiții, se reține că aceasta este îndeplinită, Curtea fiind învestită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv cu soluționarea apelului declarat împotriva sentinței penale nr. ####/29.06.2023 a Judecătoriei #####.

Și cea de-a doua condiție enunțată este îndeplinită, întrucât chestiunea de drept pentru a cărei lămurire a fost sesizată instanța supremă nu a primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă anterioară sau printr-un recurs în interesul legii.

În ceea ce privește existența unei chestiuni de drept reale, veritabile, susceptibile să dea naștere unor interpretări diferite, Curtea reține că problema de drept invocată vizează aspecte de drept material, de natură să atragă o problemă veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit textul de lege, având în vedere opiniile divergente exprimate cu privire la interpretarea sintagmei sub influența substanțelor psihoactive din cuprinsul art. 336 alin. 2 din Codul penal. Interpretarea urmărește astfel cunoașterea înțelesului exact al normei, respectiv clarificarea sensului și scopului acesteia, având în vedere coexistența unor interpretări jurisprudențiale diferite cu privire la această chestiune de drept, astfel cum a subliniat și autorul sesizării, în practică fiind identificate mai multe orientări, întemeiate în esență pe concluziile rapoartelor de expertiză medico-legală, ajungându-se ca la valori similare în ser ale substanțelor psihoactive (constatate științific - examen toxicologic) să fie pronunțate soluții diferite.

Tot astfel, soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, clarificarea înțelesului sintagmei „sub influența substanțelor psihoactive” fiind esențială pentru dezlegarea raportului juridic penal care face obiectul cauzei.

Față de aceste considerente, Curtea constată îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de lege pentru sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, motiv pentru care va dispune în acest sens.

D.Punctele de vedere exprimate cu ocazia dezbaterilor cu privire la chestiunile de drept a căror dezlegare se solicită

1. Reprezentatul Ministerului ##### a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 Cod procedură penală. Astfel, s-a arătat că inculpatul a fost trimis în judecată prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria ##### pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, constatându-se cu ocazia depistării sale prezența unor substanțe psihoactive în probele biologice, fapt ce a fost confirmat ulterior printr-un buletin de analiză toxicologică în care au fost evidențiați compuși activi de la cocaină. Ulterior, s-a întocmit un raport de expertiză medico-legală, și deși s-a confirmat existența acestei substanțe, s-a considerat că raportat la acea valoare, inculpatul nu s-ar afla sub influența substanțelor psihoactive.

Acuzarea a susținut că problema ridicată reprezintă o veritabilă chestiune de drept, dificilă, raportat la divergențele de opinie existente, având în vedere practica judiciară identificată în mai multe cauze, din care rezultă că unele instanțe au dispus condamnarea, chiar dacă s-a stabilit că inculpatul nu era sub influența sau dacă a existat un dubiu cu privire la influența acestor substanțe, iar în alte cazuri s-a dispus achitarea inculpatului în aceeași situație ori s-a dispus condamnarea inculpatului, fără să existe un raport de expertiză medico-legală.

De asemenea, s-a menționat și practica Curții Constituționale, atunci când a analizat constituționalitatea art. 336 alin. 2 din Codul penal. Astfel, prin decizia nr. ###/2017, analizând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 336 alin.2 din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că "legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul, ulterior consumului de substanțe psihoactive, având în vedere efectele nocive asupra sistemului nervos central ducând la modificări ale funcțiilor cognitive.", iar modul de redactare al textului nu încalcă principiul legalității incriminării.

Curtea a constatat că incriminarea faptei de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive este determinată de efectul nociv al substanțelor respective, ținând cont de faptul că, așa cum se arată în doctrină, acestea produc tulburări în atitudinea și comportamentul conducătorului auto, generând, implicit, o diminuare a capacității de a manevra vehiculul pe drumurile publice în condiții de siguranță pentru toți participanții la trafic

Prin decizia nr.###/2019 Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 336 alin.2 din Codul penal, apreciind că nu au intervenit elemente noi față de cele statuate prin decizia nr. ###/2017, de natură să determine schimbarea jurisprudenței, iar considerentele care au fundamentat soluția anterioară își păstrează valabilitatea .

Totodată, s-a precizat că Înalta Curte de Casație și Justiție, în recursurile în casație, a considerat că este suficient să se constate prezența substanțelor psihoactive, respectiv compuși activi din substanțe în sânge, fără să fie necesar să fie dovedită influența asupra sistemului nervos central.

Astfel, în considerente deciziei nr. ###/RC/2020 a Înaltei Curții de Casație și Justiție, s-au reținut următoarele:

"se poate concluziona că legiuitorul a prezumat că, odată consumată, orice substanță cu efect psihoactiv afectează sistemul nervos central într-o măsură incompatibilă cu desfășurarea în siguranță a unor activități care prezintă un grad ridicat de risc pentru sănătatea persoanelor, cum este, printre altele, și cazul conducerii unui vehicul pe drumurile publice.

Consumul de substanțe stupefiante, psihotrope sau de alte substanțe psihoactive produce întotdeauna modificări fizice, psihice și comportamentale de diverse grade, dar semnificative, în considerarea cărora operațiunile având ca obiect astfel de substanțe sunt total sau preponderent restricționate.

Din această perspectivă s-a reținut că o persoană se află sub influența substanțelor psihoactive, în sensul dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal, ori de câte ori în organismul său au fost introduse - prin ingerare, injectare, inhalare, fumat sau prin orice alt mod - substanțe susceptibile să producă efecte psihoactive, fiind irelevantă, sub acest aspect, cantitatea de substanță consumată sau depistată în probele biologice ale făptuitorului, ulterior săvârșirii acțiunii ce constituie elementul material al infracțiunii analizate.

În mod asemănător, persoana care a consumat astfel de substanțe se află sub influența lor, chiar și atunci când modificările aduse funcțiilor sale cognitive sau comportamentului nu sunt vizibile sau ușor identificabile.

Aceasta deoarece rațiunea incriminării este aceea a protejării siguranței circulației pe drumurile publice, activitate a cărei normală derulare este condiționată de interzicerea conducerii vehiculelor de către persoane aflate sub influența unor substanțe interzise de lege, cum sunt cele

din categoria substanțelor psihoactive” (Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, Decizia nr. ###/RC/2020).

Această practică a Înaltei Curții de Casație și Justiție s-a menținut și ulterior, sens în care a fost indicată decizia ##/RC/2022, în care s-a analizat această chestiune de drept, respectiv dacă este realizat conținutul constitutiv al infracțiunii prev. de art.336 alin.2 din Codul penal, în situația în care examenul clinic a relevat păstrarea capacităților de percepție spațio-temporale.

În ceea ce privește opiniile divergente identificate cu privire la această chestiune de drept, prin cererea de sesizare formulată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel ##### au fost indicate următoarele situații:

1. inculpat trimis în judecată și condamnat definitiv, chiar dacă la examenul clinic nu au fost constatate elemente clinice sugestive consecutive consumului de substanțe psihoactive (sentința penală ## din 06.02.2023 a Judecătoriei #####, definitivă prin decizia penală nr. ###/AP/09.06.2023, dosar penal nr. ###/338/2022).

2. inculpat trimis în judecată și condamnat definitiv, prin raportul de expertiză medico-legală reținându-se că inculpatul se afla sub influența substanțelor psihoactive, chiar dacă valoarea acestora era foarte mică (concentrație THC în ser 0,003 μg/ml (dosar penal nr. #####/197/2021, sentința penală nr. ### din 23.03.2022 a Judecătoriei #####).

3. inculpat trimis în judecată și achitat, soluția întemeindu-se, în principal, pe concluziile raportului de expertiză medico-legală întocmit în cauză potrivit căruia, raportat la datele consemnate în buletinul toxicologic (s-a stabilit în ser concentrație de THC de 0,002 μg/ml (2ng/ml), THC – OH de 0,001 μg/ml (1ng/ml) și THC – COOH 0,048 μg/ml (48 ng/ml) și datele medicale consemnate cu ocazia examinării clinice, s-a apreciat că inculpatul nu se afla sub influența substanțelor psihoactive (dosar penal ###/338/2022, sentința penală ###/08.05.2023 a Judecătoriei #####, definitivă prin decizia penală nr.###/Ap din 14.11.2023 a Curții de Apel #####).

4. inculpat trimis în judecată și condamnat definitiv, chiar dacă concluziile raportului de expertiză medico-legală au fost în sensul că ”nu se poate stabili cu obiectivitate că inculpatul a fost sub influența substanțelor psihoactive, din punct de vedere medical la data la care a condus pe drumurile publice.” (valori toxicologice THC de 0,002 μg/ml (2ng/ml), THC – OH de 0,001 μg/ml (1ng/ml) și THC – COOH 0,044 μg/ml (48 ng/ml).

Din expunerea situațiilor identificate în practică, parchetul a susținut că rapoartele de expertiză medico-legală se întemeiază nu numai pe probe științifice (analiză de laborator), ci și pe rezultatul examinării clinice (consemnat în formularul (roz) care se regăsește în fiecare dosar penal având ca obiect una dintre infracțiunile prev. de art. 336 din Codul penal, examen care poate fi subiectiv, fiind influențat de o multitudine de factori (ora examenului, urgențele din unitatea sanitară, experiența personalului medical pentru depistarea unor astfel de semne clinice).

în vedere opiniile divergente, întemeiate în esență pe concluziile rapoartelor de expertiză medico-legală, ajungându-se ca la valori similare în ser ale substanțelor psihoactive constatate științific (examen toxicologic-analiză de laborator) să fie pronunțate soluții diferite, s-a apreciat că Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să intervină pentru lămurirea acestei chestiuni de drept, pentru a se lămuri dacă dovedirea acestui element esențial al laturii obiective se impune a fi realizat pe parcursul procesului penal de către organele judiciare sau este suficient să se constate prezența în sânge a substanței psihoactive.

2. Inculpatul #####-#####, prin apărător ales, a susținut că problema de drept invocată de acuzare nu este atât de dificilă încât să fie necesară sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție pentru clarificarea înțelesului dispozițiilor art. 336 alin. 2 din Codul penal. Apărarea a susținut că din toate cele invocate de către reprezentantul Ministerului ##### se desprinde concluzia clară că situația premisa a infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. 2 Cod penal este consumul de substanțe psihoactive, iar elementul material este reprezentat de conducerea unui vehicul de către o persoană care se află sub influența acestor substanțe. Existența acestei situații- premisa, consumului anterior de substanțe psihoactive, chiar dacă este clară, nu poate echivala, din punctul său de vedere, cu concluzia că subiectul activ se mai află la momentul depistării, respectiv la momentul conducerii pe drumurile publice, sub influența acestor substanțe psihoactive.

E.Examenul jurisprudenței în materie

1.Jurisprudența Înaltei Curții de Casație și Justiție

Decizia nr. ###/RC din 16.10.2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în considerentele căreia s-au reținut următoarele:

Potrivit art. 336 alin. (2) din Codul penal, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă persoana aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.

Codul penal nu definește înțelesul sintagmei "aflată sub influența", regăsită în norma de incriminare, ceea ce înseamnă că expresiei supuse analizei i se atribuie sensul regăsit în vorbirea curentă, în care substantivul "influență" desemnează, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, acțiunea exercitată asupra unui lucru sau asupra unei ființe, putând duce la schimbarea lor; înrăurire.

Prin "substanțe psihoactive" se înțelege totalitatea substanțelor care pot produce efecte psihoactive, adică modificări ale funcțiilor și proceselor psihice și comportamentale ori crearea unei stări de dependență fizică sau psihică. Termenul "substanțe psihoactive" desemnează o sferă largă de substanțe susceptibile să producă astfel de consecințe, în această categorie fiind incluse atât substanțele stupefiante și psihotrope, astfel cum sunt expres definite de art. 2 lit. c) și d) din Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, cât și celelalte substanțe cu efecte psihoactive, indiferent dacă ele fac parte din categoria celor aflate sub control național, în sensul art. 2 lit. d1) din Legea nr. 339/2005, sau a celor supuse cadrului legal prevăzut de Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare.

Proprietățile substanțelor sau amestecurilor de substanțe din categoriile sus-menționate și efectele nocive ale consumului lor asupra sistemului nervos central, având ca rezultat modificări ale funcțiilor și proceselor psihice ori ale comportamentului consumatorului, reprezintă elemente cu caracter obiectiv, fundamentate din punct de vedere medical și acceptate unanim la nivel internațional și național.

În considerarea acestor particularități și a riscurilor pe care consumul de substanțe psihoactive le poate avea asupra sănătății publice, substanțele stupefiante și psihotrope au făcut obiectul convențiilor adoptate de Organizația Națiunilor Unite, la care România a aderat, respectiv Convenția unică asupra substanțelor stupefiante din 1961, Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și, respectiv, Convenția contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 1988, termenii și expresiile regăsite în aceste instrumente juridice fiind preluate și în legislația internă, menționată în precedent.

Regimul juridic al substanțelor și amestecurilor psihotrope și stupefiante, precum și al celorlalte substanțe susceptibile să producă efecte psihoactive este supus astfel, în prezent, unor reglementări restrictive, operațiunile cu substanțe din prima categorie fiind în principiu interzise, cu excepția cazurilor în care ele prezintă interes în medicină (în condițiile prevăzute de Legea nr. 339/2005), iar cele cu substanțe din categoria ultimă fiind supuse unor condiții stricte de autorizare și desfășurare, prevăzute expres de Legea nr. 194/2011.

În contextul normativ astfel configurat se poate concluziona că legiuitorul a prezumat că, odată consumată, orice substanță cu efect psihoactiv afectează sistemul nervos central într-o măsură incompatibilă cu desfășurarea în siguranță a unor activități care prezintă un grad ridicat de risc pentru sănătatea persoanelor, cum este, printre altele, și cazul conducerii unui vehicul pe drumurile publice. Consumul de substanțe stupefiante, psihotrope sau al altor substanțe psihoactive produce întotdeauna modificări fizice, psihice și comportamentale de diverse grade, dar semnificative, în considerarea cărora operațiunile având ca obiect astfel de substanțe sunt total sau preponderent restricționate.

Din această perspectivă, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că o persoană se află sub influența substanțelor psihoactive, în sensul dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal, ori de câte ori în organismul său au fost introduse - prin ingerare, injectare, inhalare, fumat sau prin orice alt mod - substanțe susceptibile să producă efecte psihoactive, fiind irelevantă, sub acest aspect, cantitatea de substanță consumată sau depistată în probele biologice ale făptuitorului, ulterior săvârșirii acțiunii ce constituie elementul material al infracțiunii analizate. În mod asemănător, persoana care a consumat astfel de substanțe se află sub influența lor chiar și atunci când modificările aduse funcțiilor sale cognitive sau comportamentului nu sunt vizibile sau ușor identificabile.

Aceasta deoarece rațiunea incriminării este aceea a protejării siguranței circulației pe drumurile publice, activitate a cărei normală derulare este condiționată de interzicerea conducerii vehiculelor de către persoane aflate sub influența unor substanțe interzise de lege, cum sunt cele din categoria substanțelor psihoactive.

Starea de pericol pentru relațiile sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice ia naștere ca urmare a simplei acțiuni de conducere a vehiculului de către o persoană care a consumat substanțe cu efect psihoactive, deoarece funcțiile cognitive, inclusiv atenția și capacitatea de reacție ale conducătorului auto, sunt inevitabil afectate de consumul de substanțe psihoactive, chiar și atunci când înrăurirea respectivelor substanțe nu se obiectivează în modificări comportamentale neechivoce, ușor perceptibile.

Aceasta înseamnă că, indiferent de concentrația de substanță identificată în probele biologice sau de eventualele modificări psiho-fizice efectiv prezentate de autorul faptei, acțiunea de a conduce un vehicul de către persoana în organismul căreia sunt prezente substanțe psihoactive

crează o stare de pericol pentru relațiile sociale ocrotite de art. 336 alin. (2) din Codul penal și justifică astfel sancționarea faptei prin mijloace penale.

Concluzia astfel formulată este susținută și de interpretarea gramaticală și logico-sistematică a normei care incriminează fapta reținută în sarcina recurentului, care evidențiază opțiunea legiuitorului de a nu restrânge sfera de aplicare a normei penale printr-o eventuală condiționare a caracterului penal al faptei de existența unor cerințe obiective suplimentare, cum ar fi constatarea, concomitent prezenței substanței interzise în organism, și a unor anume modificări fizice, psihice sau comportamentale.

În raport cu o atare opțiune a legiuitorului, Înalta Curte de Casație și Justiție concluzionează că acțiunea inculpatului A. de a conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, ulterior consumului unei substanțe stupefiante, metabolit al cocainei, realizează cerințele de conținut tipic obiectiv al infracțiunii prevăzute în art. 336 alin. (2) din Codul penal, chiar dacă recurentul nu a prezentat și modificări vizibile - fiziologice sau de comportament - la momentul constatării săvârșirii activității ilicite.

În cauza de față s-a reținut cu autoritate de lucru judecat că, premergător conducerii vehiculului, recurentul inculpat A. a consumat droguri, probele biologice recoltate la un interval de 45 de minute de la momentul depistării sale în trafic evidențiind prezența unei substanțe stupefiante, respectiv benzoilecgonină - metabolit al cocainei.

Fără a contesta relevanța penală a acestei constatări, recurentul inculpat a apreciat că ea nu este suficientă pentru realizarea conținutului tipic al infracțiunii, de vreme ce examenul clinic realizat la data de 16 martie 2019, cu ocazia prelevării probelor biologice, atestă că funcțiile sale cognitive erau neafectate de prezența drogului, iar capacitatea sa de a conduce vehicule nu era diminuată.

Distinct de aspectele factuale pe care aceste susțineri le aduc în discuție (și anume, efectele concrete produse în cazul recurentului de consumul de droguri), ce nu pot fi cenzurate în actualul cadru procesual, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că poziția apărării reflectă o interpretare esențial restrictivă a normei care incriminează fapta de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, interpretare care nesocotește atât forma, cât și rațiunea incriminării. Susținerile recurentului se grefează, practic, pe ipoteza că o persoană care a consumat substanțe psihoactive, prezente în organismul său, nu s-ar afla sub influența acestora dacă respectiva persoană nu ar manifesta și tulburări psihice sau comportamentale.

Or, așa cum s-a argumentat în precedent, consumul substanțelor stupefiante este susceptibil, prin el însuși, a avea asupra persoanei consumatoare urmări de tipul efectelor psihoactive la care se referă art. 2 lit. e) din Legea nr. 194/2011, rezultând, pe cale de consecință, că simpla introducere în organism a unor droguri de mare risc generează modificări ale sistemului nervos central și are înrăurire asupra funcțiilor cognitive, legitimând considerarea respectivului consumator ca aflându-se sub influența substanțelor psihoactive.

Conducerea unui vehicul de către persoana care a consumat un drog de mare risc generează în mod direct o stare de pericol pentru relațiile sociale ocrotite de lege, stare a cărei existență nu este influențată nici de intervalul de timp scurs între momentul consumului și cel al acțiunii specifice verbum regens și nici de rezultatul examenului clinic efectuat în condițiile prevăzute de Ordinul nr. 1.512/2013. Aceste ultime elemente probatorii invocate de inculpatul A. sunt irelevante sub aspectul realizării cerințelor de tipicitate ale infracțiunii analizate, de vreme ce simpla prezență

a drogului în organismul unui conducător auto este susceptibilă a afecta funcțiile sale cognitive și îl plasează sub influența substanței respective, imprimând, astfel, caracter penal conducerii unui vehicul pe drumurile publice în această stare.

2. Jurisprudența Curții Constituționale

Prin Decizia nr. ### din 14 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 10 iulie 2017, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

“18. Revenind la dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal, Curtea constată că incriminarea faptei de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive este determinată de efectul nociv al substanțelor respective, ținând cont de faptul că, așa cum se arată în doctrină, acestea produc tulburări în atitudinea și comportamentul conducătorului auto, generând, implicit, o diminuare a capacității de a manevra vehiculul pe drumurile publice în condiții de siguranță pentru toți participanții la trafic. În acest sens, art. 2 lit. e) din Legea nr. 194/2011, republicată, stabilește că prin "efecte psihoactive" se înțelege unul dintre următoarele efecte pe care le poate avea un produs, atunci când este consumat de către o persoană: stimularea sau inhibarea sistemului nervos central al persoanei, având ca rezultat modificări ale funcțiilor și proceselor psihice și ale comportamentului ori crearea unei stări de dependență, fizică sau psihică. Or, având în vedere natura relațiilor sociale ocrotite, obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal este reprezentat de relațiile sociale referitoare la protecția siguranței circulației pe drumurile publice, relații sociale a căror existență normală este condiționată de interzicerea conducerii vehiculelor sub influența substanțelor psihoactive.

19. Așadar, situația premisă a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive constă în preexistența unor stări, situații, condiții în care se află subiectul activ și în existența unor norme juridice care reglementează poziția psihică și fizică a unei persoane care conduce un vehicul pe drumurile publice. Elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal îl reprezintă acțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care se află sub influența unor substanțe psihoactive. Urmarea imediată în cazul acestei infracțiuni constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice, relații ocrotite prin norma de incriminare, iar legătura de cauzalitate între acțiunea incriminată de lege și urmarea imediată nu mai trebuie dovedită, întrucât rezultă din materialitatea faptei (ex re). Forma de vinovăție cu care acționează subiectul activ în cazul infracțiunii examinate este intenția, cu ambele forme ale acesteia.

20. Curtea reține că, pentru constatarea consumului de substanțe psihoactive - ca și cerință esențială specifică acestei infracțiuni - este necesară analiza de laborator, care trebuie să stabilească existența acestor substanțe în corpul conducătorului vehiculului. Cu privire la intervalul de timp în care trebuie efectuată recoltarea probelor biologice, Codul de procedură penală stabilește, în art. 190 alin. (8), că: "În cazul conducerii unui vehicul de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe, recoltarea de probe biologice se efectuează din dispoziția organelor de constatare și cu consimțământul celui supus examinării de către un medic, asistent medical sau de o persoană cu pregătire medicală de specialitate, în cel mai scurt timp, într-o instituție medicală, în condițiile stabilite de legile speciale."

21. Curtea constată că, având în vedere sfera largă a produselor susceptibile de a avea efecte psihoactive, așa cum reiese aceasta din legislația specială mai sus menționată, în mod obiectiv, legiuitorul nu poate prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive ca și cerință esențială cu privire la elementul material al laturii obiective în cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, infracțiune reglementată de art. 336 alin. (2) din Codul penal. Așa fiind, legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive, prin consum înțelegându-se introducerea în organismul uman a unui produs, indiferent dacă acesta a fost dizolvat, impregnat, dispersat sau diluat, în una dintre următoarele modalități: pe cale orală ori injectabilă, inhalare, fumat sau aplicarea externă pe corpul unei persoane, în orice alt mod, în așa fel încât produsul să ajungă în corpul unei persoane [art. 2 lit. f) din Legea nr. 194/2011, republicată]. ##### indiferent faptul că starea conducătorului vehiculului care se află sub influența unor substanțe psihoactive este urmarea unui abuz - ceea ce presupune consumul plantelor, substanțelor și preparatelor ce conțin substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive în afara unei prescripții medicale - sau este urmarea uzului medical, care semnifică utilizarea pe bază de prescripție medicală licită a medicamentelor aflate sub controlul legislației naționale, întrucât destinatarii textului de lege criticat desfășoară o activitate cu risc permis, scop în care sunt supuși unor forme de școlarizare, așa încât este vorba de persoane avizate și diligente, care, pe durata deținerii permisului de conducere, au obligația de a rămâne la curent cu normele legale în materie (Decizia nr. ### din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 16 iunie 2016, paragraful 18).”

F. Punctul de vedere al instanței

Analizând cererea de sesizare a Înaltei Curții de Casație și Justiție în procedura prevăzută de art. 475 din Codul de procedură penală, Curtea constată că prin chestiunea de drept invocată se solicită, în esență, lămurirea înțelesului sintagmei „sub influența substanțelor psihoactive” din cuprinsul art. 336 alin. 2 din Codul penal, în sensul de a se stabili dacă prezența unor substanțe psihoactive în probe biologice, indiferent de concentrația acestora, instituie o prezumție absolută în sensul afectării capacității de a conduce vehicule pe drumurile publice ori dacă această prezumție este una relativă, care poate fi răsturnată prin mijloace de probă administrate în cauză.

Chestiunea de drept invocată reprezintă o veritabilă chestiune de drept, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, pentru care să fie necesară o rezolvare de principiu, în special în cazul în care substanțele psihoactive nu au fost introduse recent în organismul persoanei care conduce un vehicul pe drumurile publice, având în vedere că prezența unor substanțe psihoactive în sânge, detectată ca urmare a analizelor de laborator, poate rezulta și dintr-un consum anterior ale cărui urme au o persistență în organism mai multe zile sau săptămâni, chiar dacă la data acțiunii infracționale efectele psihoactive specifice fazei de intoxicație acută au dispărut. Astfel, potrivit studiilor de specialitate, perioada de timp în care metabolizii substanțelor psihoactive pot persista în organism depinde de frecvența de utilizare, cantitatea substanță psihoactivă introdusă în organism, dar și de particularitățile individuale ale conducătorului auto depistat.

Potrivit art. 336 alin. 2 Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă persoana aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.

Spre deosebire de infracțiunea de la art. 336 alin. (1) Cod penal, în cazul căreia îmbibația alcoolică trebuie să se situeze superior pragului de 0,80 g/l alcool pur în sânge pentru a constitui infracțiune, în cazul infracțiunii de la art. 336 alin. (2) Cod penal, nu este necesară atingerea unui astfel de prag al intoxicației, fiind suficientă dovedirea influenței substanței psihoactive asupra conducătorului auto depistat la volan.

Prin urmare, infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive prevăzută de art. 336 alin. 2 Cod penal presupune îndeplinirea cumulativă a două condiții – pe de o parte, prezența în organismul făptuitorului a substanțelor psihoactive (pentru care, potrivit jurisprudenței invocate și de parchet în cererea de sesizare formulată – decizia Curții Constituționale nr. 138/2017, și deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în casație – legiuitorul nu a instituit o limită a cantității de substanțe psihoactive ingerate sau vreun efect al acestora, fapta fiind tipică indiferent de modalitatea de consum, de cantitatea ingerată sau de efectele acesteia), iar pe de altă parte, existența influenței acestor substanțe psihoactive asupra stării conducătorului auto.

Din considerentele deciziei nr. ###/RC/2020 din data de 16.10.2020, pronunțată în recurs în casație de Înalta Curte de Casație și Justiție, rezultă că legiuitorul a prezumat că, odată consumată, orice substanță cu efect psihoactiv afectează sistemul nervos central într-o măsură incompatibilă cu desfășurarea în siguranță a unor activități care prezintă un grad ridicat de risc pentru sănătatea persoanelor, cum este, printre altele, și cazul conducerii unui vehicul pe drumurile publice.

Această prezumție referitoare la existența unei influențe a acestor substanțe psihoactive asupra stării conducătorului auto este pe deplin justificată în cazul unui consum al substanțelor psihoactive recent, premergător conducerii vehiculului, fiind evident că simpla prezență a drogului în organismul unui conducător auto este susceptibilă a afecta funcțiile sale cognitive și îl plasează sub influența substanței respective, imprimând, astfel, caracter penal conducerii unui vehicul pe drumurile publice în această stare.

Cu toate acestea, chestiunea de drept care prezintă relevanță în cauză este referitoare la natura acestei prezumții legale, pentru a se stabili dacă prin omisiunea legiuitorului de a prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive, ca și cerință esențială cu privire la elementul material al laturii obiective în cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, s-a instituit o prezumție legală absolută în acest sens ori dacă această prezumție este una relativă, putând fi răsturnată prin probe contrare.

Această chestiune de drept prezintă relevanță, astfel cum s-a menționat anterior, în special în cazul în care substanțele psihoactive nu au fost introduse recent în organismul persoanei care conduce un vehicul pe drumurile publice, prezența unor substanțe psihoactive în probele biologice, detectată ca urmare a analizelor de laborator, putând rezulta și dintr-un consum anterior ale cărui urme au o persistență în organism mai multe zile sau săptămâni, chiar dacă la data acțiunii infracționale efectele psihoactive specifice fazei de intoxicație acută au dispărut.

În astfel de cauze probațiunea este adeseori completată prin efectuarea unui raport de expertiză medico-legală, pentru a se stabili dacă conducătorul auto se afla sub influența

substanțelor psihoactive la momentul săvârșirii faptei, respectiv dacă capacitatea acestuia de a conduce autovehicule pe drumurile publice a fost afectată negativ raportat la starea indusă de consumul substanțelor psihoactive.

Prin urmare, stabilirea naturii acestei prezumții legale prezintă o importanță deosebită, având în vedere că o prezumție legală absolută nu poate fi răsturnată prin proba contrară, în cazul administrării unor mijloace de probă științifice prin care se constată că persoana care a condus un vehicul pe drumurile publice nu se afla sub influența substanțelor psihoactive, în ciuda prezenței în probele biologice a unor valori scăzute a metaboliților acestor substanțe.

În opinia instanței, prezumția legală instituită de legiuitor prin dispozițiile art. 336 alin. 2 din Codul penal este una relativă întrucât intenția legiuitorului nu a fost să incrimineze pericolul dat de consum, ci de conducerea vehiculului într-o stare fiziologică schimbată.

Astfel, obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal este reprezentat de relațiile sociale referitoare la protecția siguranței circulației pe drumurile publice, relații sociale a căror existență normală este condiționată de interzicerea conducerii vehiculelor sub influența substanțelor psihoactive. În consecință, starea de pericol nu este dată de consumul anterior de substanțe psihoactive, indiferent cu cât timp înainte, ci de conducerea unui vehicul de către o persoană care prezintă modificări ale funcțiilor și proceselor psihice și comportamentale.

De altfel, aceeași concluzie se desprinde și din considerentele deciziei nr. ###/RC/2020 din data de 16.10.2020, pronunțată în recurs în casație de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care s-a arătat că fapta de a conduce autovehicule pe drumurile publice este incriminată numai atunci când conducătorul auto s-a aflat sub influența substanțelor psihoactive la momentul conducerii. Instanța supremă a constatat că în Codul penal nu este definit înțelesul sintagmei „aflată sub influență”, regăsită în norma de incriminare, ceea ce înseamnă că expresiei supuse analizei i se atribuie sensul regăsit în vorbirea curentă, în care substantivul „influență” desemnează, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, acțiunea exercitată asupra unui lucru sau asupra unei ființe, putând duce la schimbarea lor; înrâurire.

Așadar, substanța psihoactivă consumată trebuie să aibă aptitudinea de a influența capacitatea de a conduce a autorului faptei, iar această posibilă influență, indiferent de intensitatea ei, trebuie probată dincolo de orice îndoială, fără a lăsa loc dubiului.

toate acestea, Curtea are în vedere că este necesară clarificarea înțelesului exact al sintagmei „sub influența substanțelor psihoactive” din cuprinsul art. 336 alin. 2 din Codul penal, având în vedere coexistența unor interpretări jurisprudențiale diferite cu privire la această chestiune de drept, astfel cum a subliniat și reprezentantul Ministerului #####, în practică fiind identificate mai multe orientări.

Astfel, în urma analizei jurisprudenței naționale, s-a evidențiat o orientare jurisprudențială potrivit căreia sintagma „sub influența substanțelor psihoactive” din cuprinsul art. 336 alin. 2 din Codul penal este interpretată restrictiv, instanțele apreciind că simpla prezență a substanțelor psihoactive în organismul unui conducător auto este susceptibilă a afecta funcțiile sale cognitive și îl plasează sub influența substanței respective, imprimând, astfel, caracter penal conducerii unui vehicul pe drumurile publice în această stare (spre exemplu: decizia penală nr. ##/A/18.01.2024 a Curții de Apel #####, pronunțată în dosarul nr. #####/94/2022, decizia penală nr. #####/A/2023

a Curții de Apel #####, pronunțată în dosarul nr. #####/219/2022, decizia penală nr. #####/A/2023 a Curții de Apel #####, pronunțată în dosarul nr. #####/336/2022).

Într-o altă orientare jurisprudențială se apreciază că infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive prevăzută de art. 336 alin. 2 Cod penal presupune îndeplinirea cumulativă a două condiții – pe de o parte, prezența în organismul făptuitorului a substanțelor psihoactive, iar pe de altă parte, existența influenței acestor substanțe psihoactive asupra stării conducătorului auto. Potrivit acestei orientări, prezența substanțelor psihoactive în organismul unui conducător auto trebuie să aibă aptitudinea de a influența capacitatea de a conduce a acestuia, astfel că o eventuală prezumție legală referitoare la existența unei influențe a acestor substanțe psihoactive, dată de prezența acestor substanțe în organismul unui conducător, poate fi combătută prin mijloace de probă contrare, precum efectuarea unui raport de expertiză medico-legală pentru a se stabili dacă conducătorul auto se afla sub influența substanțelor psihoactive la momentul săvârșirii faptei(decizia penală nr. ###/Ap/14.11.2023 a Curții de Apel #####, pronunțată în dosarul nr. #####/338/2022, sentința penală nr. ###/20.02.2024 a Judecătoriei ##### # #####, decizia penală nr. ###/ap/9 mai 2022, pronunțată de Curtea de Apel ##### în dosarul nr. #####/305/2021, decizia penală nr. ###/a/21 septembrie 2020, pronunțată de Curtea de Apel ##### în dosarul penal nr. #####/252/2019, decizia penală nr. ###/A/ 07 martie 2024, pronunțată de Curtea de Apel ##### în dosarul penal nr. ###/325/2023, decizia penală nr. ###/A/ 11.10.2023, pronunțată de Curtea de Apel ##### în dosarul penal nr. #####/325/2022).

Față de considerentele expuse mai sus, Curtea, în baza art. 476 alin. 1 raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, va dispune sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive prev. de art. 336 alin. 2 din Codul penal, pentru realizarea cerinței esențiale preexistente ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive este suficient să se constate prezența în probele biologice a substanței psihoactive, indiferent de concentrația acesteia, influența asupra capacității de a conduce fiind prezumată absolut ori dacă această prezumție este una relativă, putând fi combătută prin mijloace de probă științifice potrivit cărora, în ciuda prezenței substanțelor psihoactive într-o concentrație minimală, persoana nu se află sub influența substanțelor psihoactive, cu afectarea capacității de a conduce autovehicule pe drumurile publice?

În baza art. 476 alin. 2 din Codul de procedură penală va dispune suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept invocate.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
D I S P U N E:

În baza art. 476 alin. 1 raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, dispune sesizarea Înaltei Curții de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive prev. de art. 336 alin. 2 din Codul penal, pentru realizarea cerinței esențiale preexistente ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive este suficient să se constate

Încheiere - Suspendare din 16.02.2024, cod RJ 595575894
(<https://rejust.ro/juris/595575894>)

prezența în probele biologice a substanței psihoactive, indiferent de concentrația acesteia, influența asupra capacității de a conduce fiind prezumată absolut ori dacă această prezumție este una relativă, putând fi combătută prin mijloace de probă științifice potrivit cărora, în ciuda prezenței substanțelor psihoactive într-o concentrație minimală, persoana nu se află sub influența substanțelor psihoactive, cu afectarea capacității de a conduce autovehicule pe drumurile publice?

În baza art. 476 alin. 2 din Codul de procedură penală dispune suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept invocate.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică, azi, 16.02.2023.

Președinte,
#####

Judecător,
#####

Grefier,
#####

Red. #####/08.03.2024
Tehnored. #####/08.03.2024-3 ex